

BIJLAGE

De Persoonsnamenstudie in 1945 en 1946

door K. ROELANDTS.

Wat de Noordnederlandse anthroponymische bedrijvigheid betreft, kunnen wij dit jaar alleen wijzen op de volgende meestal vulgariserende publicaties :

HALLEMA, A. — Scheld-, schimp- en spotnamen voorheen en thans (Bibliotheek voor Geslacht- en Wapenkunde). *Naarden*, 1946.

— Bijnamen of het alias als persoons- en naamonderscheiding. *Naarden*, 1946.

— Humor en satyre in Friesche en Noordbrabantsche persoons- en bijnamen. *Naarden*, 1946.

SIERKSMA, K. — De traditie der voornamen. *Naarden*, z. j.

Rec. X. *Bijdr. Gesch. Ndl.* I (1946), 265-66.

Zie ook C. F. A. VAN HOOFF, Hoe komen in Nederland de kinderen aan hun naam? *Sibbe* IV (1944), 91.

WIJNAENDTS VAN RESANDT, W. — De gezaghebbers der Oost-Indische Compagnie op hare buiten-comptoiren in Azië (Centrale Dienst voor Sibbekunde, Geneal. Bibl., 2). *Amsterdam*, 1944.

Naamlijsten van gouverneurs, directeurs, opperhoofden, enz. uit de XVIe en XVIIe eeuw, met telkens historische nota's.

* * *

Zuidnederlandse anthroponymische bijdragen zijn :

1. **ANDRIES, R.** — De „Rolle” of „Toer” der vondelingen te Mechelen. *O. K. Mech.* XLIX (1945), 19-36.

2. ASCOOP, M. J. — Practische wenken voor familie-
vorschingen. *Med. Verb. Heemk.* II (1946), 3-6 ; 37-40 ;
54-58 ; 85-92.

Bespreekt de verschillende moderne en historische bronnen
voor genealogische opzoekingen, die vaak ook anthroponymisch
materiaal opleveren (1).

3. LINDEMANS, J. — Familienamen uit het Aalsterse.
Vla. Top. Ver., Med. XXII (1946), 49-58.

Overdruk van het deel over de familienamen uit het vroeger
werk van J. LINDEMANS, Plaats- en persoonsnamen in oude
cijnsboeken (1941). Zie *Bibl.* 1941, nr 6.

4. — Van meiseniersbloed. *E. S.-Br.* XXIX (1946),
43-48 ; 133-39.

Voortzetting van de in *Bibl. Psn.* 1944, nr 5 vermelde lijst
gaande van *Bosch* tot *Van Buyten*.

5. — Oude Brabantsche geslachten. *E. S.-Br.* XXIX
(1946), 182-85.

Vervolg van *Bibl. Psn.* 1944, blz. 403.

Behandelt het geslacht *Rogghe* gevestigd te Ternat, Brussel
en Leuven. *Rogghe* is familiare verkorting van mansn. *Rodgeer*,
Rogier.

6. MAN, L. DE — Keuze van de voornaam in de 13^e en
14^e eeuw. *Vla. Top. Ver., Med.* XXII (1946), 17-23.

Uit het onderzoek van het archief van het Leuvens Burgerlijk
Armbestuur op het stuk van de gebruikte voornamen blijkt, dat
aan de gewoonte, de naam van de vader op de zoon over te dragen,
nog sterk gehouden werd. Hiermede zal het verder naamkundig
onderzoek moeten rekening houden. Statistisch wordt verder
betoogd dat tot op het einde der XIVe eeuw „Germaans namen-
goed sterk behouden blijft, al gebeurt dit soms in een Latijns
resp. Frans kleedje en via hagiografische invloed” (blz. 22).

7. N., E. — Vondelingnamen. *Biek.* XLVII (1946), 248-251.

Biedt een interessante lijst van vondelingnamen afgeleid van
de vindplaats, van „dingen die het vondelingske in zijn bunsel

(1) Zie ook de „Kroniek van de Familiekunde” door A. CLABOTS
in *Med. Verb. Heemk.* II (1946), 6-7 ; 23 ; 44-45 ; 59 ; 75.

meegekregen had", van grote figuren of gebeurtenissen. Oproep om uit de Wvla. doopregisters en uit het archief der hospitiën de vondelingnamen op te tekenen.

8. STALPAERT, H. — Doopnamen te Brugge (Sept. 1944-Sept. 1945). *Biek. XLVII* (1946), 108-15.

Overzicht van de namen die te Brugge gegeven werden gedurende een jaar, met statistiek van de voorkeurnamen bij jongens en meisjes.

9. VINCENT, A. — Les noms de lieux dans les noms de familles de Belgique. *Com. Top. XX* (1946), 211-34.

Onderzoekt aan de hand van een reeds belangrijke documentatie de verschillende mogelijkheden van de vorming van fn. uit plaats-, streek- en landnamen en onderscheidt daarbij de volgende reeksen : pln. gebruikt als fn. zonder meer ; fn. samengesteld uit een voorzetsel (*de, di, van*) + gemeente-, rivier- of landnaam ; fn. afgeleid van een toponiem door toevoeging van Ndl. *-man, -s* of van een nomen dat gevormd is van een gemeente-, streek- of landnaam door middel van een suffix ; van Fra. *-ois*, diminut. *-el, -ot, ard, eux*, enz. ; Dt. *-er* ; Ndl. *-aar, -eer, -er*. S. geeft vervolgens een lange lijst voorbeelden van graphische en fonetische varianten van dezelfde pln. waardoor verschillende fn. ontstaan en bespreekt ten slotte de interessante kwestie van de geographische verspreiding van fn. uit toponiemen afgeleid : Buggenhout, Kampenhout en Humbeek komen op een grote oppervlakte voor, terwijl andere fn. te vinden zijn in de gemeente waarvan zij gevormd zijn of nog andere zich slechts verplaatst hebben naar een naburige gemeente of gehucht.

In een bijlage betoogt S. dat de fn. *Bemelmans* en varianten moeten verklaard worden, niet door een pln. Bemel of Bommel, maar veeleer als een diminutief bij *beem(d)* (weide) dat optreedt in de fn. *Bemel, Bommel, Bemelmans, Bennelt, Bam(p)s*, en misschien ook *Pamel*.

Kleinere of meer populaire bijdragen zijn de volgende :

- BUSSELS, M. — Over de namen der Joodsche burgers. *Land v. Loon I* (1946), 45-46.

Over het dekreet van Napoleon betreffende het aannemen van namen en voornamen, die opgetekend moesten worden in een gemeentelijk register.

DYCK, A. H. VAN — Limburgsche familienamen. *Limb.* XXVI (1946), 58-60 ; 86-89.

Over de fn. *Penders* (*penre*, *paenre*, *paender* = brouwer ; de weduwe van een *penre* woont in een *pa(e)nhuis*, tekst van 1557), waarvan een lijst wordt medegedeeld uit Limburgse gichtregisters met varianten *penres*, *peners*, *penris*, *pendris*, enz.

GESSLER, J. — Loonsche plaats- of geslachtsnaam. *Land v. Loon* I (1946), 86.

Het Cart. van St.-Truiden I, 155 (uitgave PIOT) vermeldt een *Hynricus scilicet Rumescootele*, wat een bijnaam is ontstaan door zijn „onverzadelijken eetlust”.

KOLLER, F. — Reconstitution d'un registre de la bourgeoisie de la ville de Hal. *Blason* I (1946), 11- ; 42- ; 61-.

LINDEMANS, J. — De familienaam Rowies. *E. S.-Br.* XXIX (1946), 192.

Rowies is Spaans *Ruis* [*roe-is*], bijvorm op *-so* van *Ruy*, familiare vorm van *Rodrigo* (= *Roderik*).

MAIRE, O. LE — Quartiers et ascendances malinoises. *Blason* I (1946), 5- ; 24- ; 33- ; 53-.

Ten slotte vermelden wij hier een Franse anthroponymische studie van :

LOT, F. — L'anthroponymie française. *Hommage offert à Ferd. Lot pour son 80e anniversaire* [Paris, 1946], 17-37.

Een breed opgezette bespreking van het werk van A. DAUZAT, *Les noms de famille de France, traité d'anthroponymie française*. Paris, 1945.

NASCHRIFT. — Gelet op de steeds groter wordende moeilijkheden die aan de wetenschappelijke informatie worden gesteld, zijn de stellers van het bovenstaande overzicht zo vrij de lezers dringend om toezending te verzoeken van alle bijdragen over plaats- en persoonsnamenstudie, niet het minst van die welke in plaatselijke of gewestelijke tijdschriften, in dag- en weekbladen, enz. mochten verschijnen.

Adres : Prof. dr H. J. VAN DE WIJER, directeur van het Instituut voor Vla. Toponymie, E. van Evenstraat 10^{IV}, Leuven.